

دستورالعمل آماده سازی شغلی جامعه هدف

مقدمه

دستیابی به استقلال همه جانبه و خصوصاً استقلال اقتصادی مرهون کسب شغل پایدار متناسب با شرایط موجود جامعه است، آماده سازی شغلی می تواند شرایط انتخاب آگاهانه افراد برای دستیابی به فرصت های شغلی متناسب با توانایی ها و علانقشان را فراهم نموده و گام موثری در جهت توانمند نمودن افراد جامعه و نهایتاً توسعه پایدار محسوب گردد. همچنین با عنایت به بررسی های به عمل آمده، یکی از دلایل عدم موفقیت جامعه هدف در ایجاد "کسب و کار"، "کاریابی" و "حفظ و پایداری آن"، مربوط به آماده سازی شغلی بوده است.

در این راستا سازمان تلاش می نماید تا برای افراد جامعه هدف مسیر آمادگی شغلی را ترسیم و افراد مذکور را پس از ورود به عرصه خدمات بهزیستی در مسیر مربوطه راهنمایی و هدایت نموده تا پس از طی آن برای نیل به استقلال اقتصادی به حوزه های مرتبط برای ایجاد شغل معرفی گردند.

به همین منظور، بدنه کارشناسی این سازمان کمک می نماید، تا جامعه هدف مسیر آمادگی شغلی را طی و برای نیل به استقلال اقتصادی به حوزه اشتغال و کارآفرینی معرفی گردند.

دستورالعمل حاضر براساس اهداف سازمان و بامحوریت توانمندسازی افراد جامعه هدف برای نیل به استقلال همه جانبه بمنظور بستر سازی و آماده سازی شغلی تهیه و ارایه می گردد.

هدف کلی

آماده سازی افراد جامعه هدف بمنظور ورود به بازارکار

اهداف جزئی

- ارایه و تسهیل زمینه های آموزش های فنی و حرفه ای
- ارایه و تسهیل زمینه های آموزش های مهارتهای زندگی و مهارتهای شناختی
- ارایه و تسهیل زمینه های آموزش های تخصصی شغلی
- ارایه و تسهیل زمینه آموزش های مدیریت کسب و کار (کار آفرینی)

ماده ۱: کلیات و تعاریف

۱-۱) جامعه هدف: عبارتند از تمام گروه های هدف سازمان در حوزه های اجتماعی، توانبخشی و پیشگیری که شرایط احراز شغل را داشته باشند.

۲-۱) فرد واجد شرایط اشتغال: هر فرد مشروط به دارا بودن ظرفیت کاری متناسب با شغل و حرفه مشخص می تواند واجد شرایط اشتغال باشد، این فرد متناسب با شرایط فردی، روانی و اجتماعی برای انجام حرفه یا فعالیت مشخص، دوره های آموزشی اعم از رسمی و غیررسمی، فنی و حرفه ای، مهارتهای زندگی و را طی نموده و ظرفیت کاری وی توسط تیم ارزیابی، راهنمایی و مشاوره شغلی و نیز کمیته تصمیم گیری حوزه، مشخص می گردد.

۳-۱) آماده سازی شغلی: فرایندی است که طی آن افراد جامعه هدف متناسب با توانایی ها، علایق، ظرفیت ها و با در نظر داشتن منابع موجود، آموزشهای مختلف اعم از رسمی و غیررسمی را دریافت و جهت استفاده از فرصت های شغلی و یا راه اندازی طرحهای کسب و کار آماده می شوند.

۴-۱) آموزش رسمی: شامل آموزشهایی است که فرد در دانشگاهها، آموزشگاههای مجاز فنی و حرفه ای، مراکز کار و دانش و یا سایر مراکز معتبر فرا گرفته و منجر به اخذ مدرک می گردد.

۵-۱) آموزش غیررسمی: شامل آموزش های مهارت های زندگی، مهارت استاد شاگردی، کارورزی و یا سایر آموزشهایی است که ارتقاء عملکرد شغلی و سازگاری فرد را موجب می گردد.

۶-۱) فرصت شغلی: موقعیتی شغلی است که امکان به کارگیری فرد "آماده به کار" در آن، بدون بیکار شدن فرد دیگری وجود دارد.

۷-۱) کار: آن دسته از فعالیتهای اقتصادی (فکری یا بدنی) است که به منظور کسب درآمد (نقدی یا غیر نقدی) و با هدف تولید کالا یا ارائه خدمت صورت می پذیرد.

۸-۱) تیم ارزیابی: عبارت است از کمیته تخصصی، کمیته توانمند سازی، کمیته امور آسیب دیدگان، کمیته شبه خانواده، تیم درمان و کارشناسانی است که در حوزه های توانبخشی، اجتماعی و پیشگیری، وظیفه پذیرش، ارزیابی، تصمیم گیری و معرفی فرد واجد شرایط را به حوزه اشتغال به عهده دارند.

۹-۱) کارآفرینی: فرایندی است که طی آن افراد حقیقی یا حقوقی با ابتکار و خلاقیت و با بهره گیری از ایده های نو و یا ترکیب آنها، طرحهای متنوع و جدیدی را طراحی و به مرحله اجرا می گذارند تا ضمن ایجاد شغل برای خود زمینه های به کارگیری سایر افراد را نیز فراهم و از طریق آن کسب در آمد نمایند.

۱۰-۱) دوره آموزش کارآفرینی: دوره هایی است که با هدف آشنایی با اصول کارآفرینی، شناخت و بررسی طرحهای کسب و کار، بازاریابی و کسب سود و... توسط مراکز مجاز و معتبر برگزار شده و گواهینامه اعطاء می گردد.

۱۱-۱) کمیته تخصصی اشتغال و کارآفرینی: مرکب است از کارشناسان معاونت های تخصصی و حوزه اشتغال که پیرامون و برابر شرح وظایف مطابق با دستور العمل و آیین نامه های اجرایی اشتغال و کارآفرینی و کارجویان تصمیم گیری می نمایند. اعضای این کمیته در کشور با حکم رییس ستاد اشتغال و کارآفرینی و در استانها با حکم مدیر کل استانها انتخاب می شوند.

تبصره:

کمیته متناظر شهرستانی با معرفی شهرستان و ابلاغ مدیر کل استان قابل تشکیل می باشد.

ماده ۲) فرآیند آماده سازی شغلی

- ۱- شناسایی مراجع، تشکیل و تکمیل پرونده حرفه ای توسط مددکار اجتماعی و کارشناس مرتبط
- ۲- ارزیابی اولیه فرد توسط تیم ارزیابی (شامل جسمی، روانی، اجتماعی، محیطی و مهارتها) براساس چک لیستهای مرتبط
- ۳- تدوین برنامه شغلی یا توانبخشی حرفه ای
- ۴- اجرای برنامه تدوین شده (ارائه آموزشها - مشاوره و راهنمایی و غیره)
- ۵- ارزیابی نهایی فرد توسط کمیته تصمیم گیری حوزه
- ۶- معرفی جهت اشتغال و کاریابی توسط کمیته آماده سازی شغلی شهرستان
- ۷- نظارت و پیگیری توسط کمیته آماده سازی شغلی شهرستان

ماده ۳: منابع مورد استفاده به جهت آماده سازی شغلی

- ۱- ظرفیت سایر دستگاههای غیردولتی اعم از (سازمان فنی و حرفه ای، شهرداری ها، جهاد کشاورزی، بازرگانی، صنایع دستی، اصناف، خیرین، NGO ها، ستاد مبارزه با مواد مخدر و.....)
- ۲- اعتبارات و منابع مالی خارج از سازمان مرتبط با آماده سازی و توانمندسازی.
- ۳- استفاده از توان تخصصی مرکز توسعه پیشگیری، سطوح مختلف سازمان، شهرداری و NGO ها و سایر دستگاههای مرتبط، بمنظور آموزش مهارتهای زندگی.
- ۴- منابع وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمانهای وابسته (موسسه کار و تامین اجتماعی و) بمنظور آموزش مدیریت کسب و کار (کارآفرینی).
- ۵- ظرفیت های مراکز مشاوره و کاریابی جهاد دانشگاهی، NGO ها و بمنظور ارائه خدمات مشاوره شغلی و....
- ۶- منابع مشارکتهای مردمی سازمان
- ۷- درآمدهای اختصاصی
- ۸- اعتبارات سازمانی اعم از استانی و ابلاغی (۳۵۴۳۰- فصل ششم و)
- ۹- سایر منابع

تبصره:

۱- هزینه های ایاب و ذهاب، تهیه وسایل آموزشی، اخذ جواز کسب و از محل اعتبارات فوق قابل

پرداخت می باشد.

۲- نظارت بر مراحل انجام کار به عهده معاونتهای ذیربط، و کمیته تخصصی بوده و ادامه فعالیتها جهت ایجاد

شغل و سایر اقدامات مرتبط، برابر آئین نامه ها و دستورالعملهای حوزه اشتغال و کارآفرینی انجام خواهد شد.

۳- در صورت عدم همکاری افراد جامعه هدف در انجام فرایند آماده سازی شغلی، برابر دستورالعمل های جاری دفاتر تخصصی با وی برخورد گردد.

یادداشت ۱

الف (حوزه توانبخشی)

ارزیابی های مزبور براساس چک لیست تعیین صلاحیت حرفه ای توسط کارشناس ارزیاب حرفه ای ترجیحا کاردرمان) انجام می گیرد. در صورت نیاز به ارزیابی های تخصصی تر کارشناس ارزیاب حرفه ای می تواند فرد را به مراکز تخصصی ذی صلاح ارجاع نماید.

ب (حوزه اجتماعی)

پس از بررسیهای لازم توسط مددکار اجتماعی گزارش وضعیت کسب آمادگی شغلی کارجو برای ورود به بازار کار به کمیته تصمیم گیری ارائه می گردد و در صورت تایید توسط کمیته مذکور ، کارجو جهت انجام مراحل بعدی جهت اشتغال و کاریابی ارجاع می گردد.

ضمناً گزارش مددکاری مبنی بر دوره های رسمی و غیر رسمی گذرانده شده توسط کارجو و آمادگی وی برای ورود به بازار کار و نظر کمیته تصمیم گیری برای واحد اشتغال و کارآفرینی ارسال گردد.

ج (حوزه پیشگیری)

در صورتی که مرکز درمان اعتیاد فاقد مددکار اجتماعی باشد، می تواند از طریق ارتباط با کلینیک های مددکاری اجتماعی موجود در سطح استان، اقدام به شناسایی، ارزیابی و ارجاع افراد فوق نمایند. در صورتی که مرکز اقامتی میان مدت، دسترسی به مددکار اجتماعی ندارد، می تواند از مددیار دوره دیده استفاده نماید. کلیه مراکز درمان اعتیاد، میتوانند از طریق سمن های فعال و موجود در این زمینه، در سطح استان و کشور در امر شناسایی، ارجاع و آموزش آماده سازی شغلی استفاده نمایند.

۱- زنان، نوجوانان، افراد مبتلا به هپاتیت و ایدز (HIV / AIDS) و افرادی که شبکه حمایت اجتماعی (خانواده، افراد موثر در زندگی فرد، وضعیت اقتصادی و سرپناه و غیره) آنان دچار مشکلاتی گردیده است در اولویت می باشند.

۲- معرفی افراد بر اساس شرایط و اولویت های ذیل، صورت می پذیرد:

الف: مراکز اقامتی و پرهیز مدار:

➤ دارا بودن حداقل یک سال پاکی (مستند به آزمایشات شش ماه اخیر)

➤ شرکت در جلسات آموزش گروهی

➤ شرکت در جلسات آموزش خانواده

ب: درمان های جایگزین:

➤ دارا بودن حداقل یک سال پاکی (مستند به آزمایشات شش ماه اخیر)

➤ حضور مستمر و بدون غیبت در برنامه درمانی

➤ انجام آزمایش های عدم اعتیاد به صورت دوره ای

➤ نداشتن آزمایش مثبت در طول مدت درمان

➤ شرکت در جلسات مشاوره فردی

➤ شرکت در جلسات گروه درمانی

➤ شرکت در جلسات آموزش خانواده

➤ ویزیت منظم پزشک

انجام آزمایش عدم اعتیاد به صورت تناوبی و اتفاقی در هر دو مورد اقامتی و پرهیز مدار و درمان های جایگزین، صورت می پذیرد.

تبصره: کلیه مراکز درمان اعتیاد بعد از مرحله آماده سازی شغلی، فرد را به همراه مدارک معتبر (مهارت های زندگی، فنی و حرفه ای و) به بهزیستی شهرستان مربوطه جهت قرار دادن در فهرست افراد آماده شغل و کاریابی معرفی نمایند، پیگیری موارد فوق تا حصول نتیجه موثر به عهده مددکار اجتماعی مرکز درمانی مربوطه می باشد.

الف (حوزه توانبخشی)

پس از انجام ارزیابی های مورد نیاز کارشناس ارزیاب حرفه ای اهداف شغلی و نیازهای آموزشی فرد را بر اساس توانمندی ها، علایق و منابع موجود، با مشارکت فعالانه خود فرد تعیین می کند.

- در صورت نیاز به گذراندن یا تکمیل دوره های حرفه آموزی، هدایت فرد به یکی از مراکز فنی حرفه ای، استادکاران محلی و یا مراکز آموزش توانبخشی حرفه ای با در نظر گرفتن نتیجه ارزیابی ها.
- بدیهی است پیگیری مهارت آموزی فرد در مراکز توانبخشی حرفه ای سازمان بهزیستی و ایجاد انگیزه های کاری و مشاوره های شغلی پس از طی مراحل حرفه آموزی از وظایف ارزیاب حرفه ای می باشد.
- چنانچه فرد دارای شرایط احراز شغل بود، همراه با لیستی از توانمندی ها، علایق شغلی، مسائل مربوط به نیازهای ارگونومیکی و تطبیقی، روانی اجتماعی و همچنین گزینه های شغلی متناسب، به ستاد اشتغال شهرستان معرفی می گردد.
- در صورتی که فرد به علت شدت معلولیت قادر به حضور و شرکت در برنامه های اشتغال آزاد نباشد، به یکی از کارگاه های تولیدی حمایتی معرفی می شود.
- در صورت نیاز فرد به وسیله کمکی یا تطبیقی معرفی به واحد مربوطه در بهزیستی شهرستان جهت رفع نیاز.
- معرفی فرد به مراکز درمانی و توانبخشی ، در صورت نیاز

ب (حوزه اجتماعی)

ج (حوزه پیشگیری)

در صورت لغزش و یا عود مجدد بیمار بعد از گذراندن مراحل آماده سازی شغلی، مددکار اجتماعی با همکاری تیم درمان مرکز درمان اعتیاد مربوطه، می بایست فرد را مجدد به سیستم درمانی بازگردانده و مراحل مهارت آموزی (مهارت های زندگی و ...) را جهت ورود به حوزه اشتغال از سرگیرند.

❖ ضمناً کلیه موارد مطروحه در یادداشت ۱ شامل این افراد نیز می گردد.